

Seltenhofer, Frigyes (Zittau, 1789 - Sopron, 1846. február 6.): harangöntő.

Bécsből került Sopronba, ahol 1814-ben, majd 1817-ben nyitotta meg műhelyét. Három évtizedig működött, harangjai országszerte elterjedek. Utódai műhelyét gyárrá fejlesztették és tűzoltóeszközök gyártására is rátértek. A gyár 1945-ig működött, mikor is a háborús cselekmények következtében elpusztult.

A híres Seltenhofer harangöntő dinasztia négy generáción át működött Sopronban, és öregbítette a hazai harangöntés hírnevét. Seltenhofer Frigyes Keresztély 1817-ben nyerte el a soproni polgárjogot. Ezt követően nem sokkal át is települt műhelyével Bécsből Sopronba, Mahr Ferenc egykori harangöntő műhelyét vásárolta meg a mai Magyar utca és Pócsi utca sarkán, hátulról a mai Torna utca határolta területen. A 19. század végére gyárrá nőtte ki magát a vállalkozás, amelynek profilja időközben a tűzoltószerek gyártásával is kibővült. Az első világháború kitöréséig évente több, mint száz harangot öntöttek a hazai és a környékbeli országok templomai számára. A trianoni békediktátum után a háborúba elvitt harangok pótlása konjunktúrát jelentett a cégnek. 5000. harangjuk az 1926-ban készült 34 mázsás Hősök harangja volt, amely a soproni evangélikus templom számára készült. A nagy gazdasági válság visszavetette a termelést, majd a háborús készülődés miatt inkább a tűzoltószerek gyártása került előtérbe. Összesen kis híján 6000 harangot öntöttek. A gyár életének végét 1945-ben a második világháborúban elszenvedett bombázás jelentette. A háborút követően nem épült fel újra az üzem.

A közel másfél évszázad alatt magas színvonalon készült harangjai napjainkban is rengeteg templomtoronyban megtalálhatóak. Elmondhatjuk, hogy az egyik legszínvonalasabb harangöntőket tisztelhetjük a Seltenhoferekben, mind a harangjaik hangja, esztétikai kialakítása és felszerelése tekintetében. Sajnos sok harang eredeti gyönyörű hangját a 20. század főleg második felében kialakult harangvillamosítási gyakorlata, és a harangfelfüggesztések átalakítása miatt nem élvezhetjük, de a legnagyobb harangjuk 2006-tól a soproni Hősök harangja a Perner cégnek köszönhetően ismét szabadon lengő nyelvvel működhet.

A négy generáció tagjai

Legidősebb Seltenhofer Frigyes (I) (1789-1846)

Idősb Seltenhofer Frigyes (II) (Sopron, 1854. ápr. 10. – Sopron, 1914. nov. 29.) (1886-1903 között Seltenhofer és Fia néven futottak, majd 1903-tól Seltenhofer Fiai néven)

Ifj. Seltenhofer Frigyes (III) (1891. február 23. - 1978. június 21.) és Lajos (1886-1919 között)

Seltenhofer Frigyes (1789-1846)

Írta: Adminisztrátor

2013. december 28. szombat - Módosítás: 2013. december 29. vasárnap

vezették a vállalkozást)

Legifj. Seltenhofer Frigyes (IV) (1919-1945 között vezette a vállalkozást)

A Seltenhofer cég által öntött legnagyobb harangok

1827 Olomouc (Olmütz, Csehország) katedrális 8156 kg súlyú nagyharangja (Zvon Václav) még Bécsben készült.

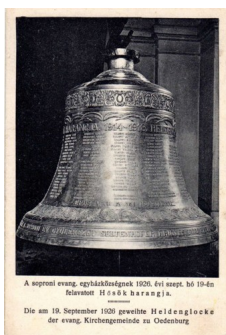
1876 A Békéscsabai Evangélikus Kistemplom 3547 kg súlyú Marik harangja

1892 A kőszegi Jézus Szíve templom 21 mázsa súlyú nagyharangja

1893 A soproni Szent Mihály templom 29 mázsa súlyú Szent Mihály harangja

1903 A nyíregyházi evangélikus templom 1760 kg súlyú nagyharangja

1927 A soproni evangélikus templom 3441 kg súlyú Hősök harangja

1932 A zirci ciszterci bazilika 1960 kilós súlyú Szent György harangja

1938 A szombathelyi székesegyház 23 mázsa súlyú nagyharangja

Forrás: Wikipédia

NÉHÁNY SOPRON KÖRNYÉKI TELEPÜLÉS ÉS SOPRON HARANGJAINAK FELMÉRÉSE

Az I. világháború utáni legjelentősebb vidéki harangöntőde a soproni Seltenhofer-féle gyár volt. A harangöntő családokra és dinasztiákra jellemzően itt is apáról fiúra szállt a mesterség, a harangok tervezésének, formázásának, a bronz olvasztásának, az öntvény kikészítésének, a toronyba való felszerelésének sok-sok tapasztalatot, tudományt és titkot jelentő módszere nemzedékről nemzedékre öröklődött.

A bécsi harangöntő mester, Seltenhofer I. Frigyes Keresztény (1789-1846) 1817-ben nyerte el a soproni polgárjogot. Harangöntő azonban jóval korábban, Dr. Csatkai Endre, a híres soproni helytörténeti kutató és múzeumigazgató adatai szerint már a XVII. században élt a városban. Pfistermeister János József, Köchel János György és Mahr Ferenc folytattak itt harang- és ágyúöntő mesterséget. Ez utóbbi műhelyét vásárolta meg a mai Magyar utca és Pócsi utca sarkán, hátulról a mai Toma utca határolta területen Seltenhofer I. Frigyes, ahol három évtizedig folytatta mesterségét, majd 1846-tól fiának, Seltenhofer II. Frigyesnek (1817-1903) adta át az üzem vezetését. Seltenhofer II. Frigyes 1886-ig vezette a műhelyt. Ő alapozta meg az üzem jó

Seltenhofer Frigyes (1789-1846)

Írta: Adminisztrátor

2013. december 28. szombat - Módosítás: 2013. december 29. vasárnap

hírnevét, a profilt a tűzoltószerek gyártásával is bővítette. Fiai, III. Frigyes és Lajos már gyárként vezették a vállalkozást, s a háború kitöréséig évente több, mint száz harangot öntöttek a hazai és a környékbeli országok templomai számára.

1919-től vezette Seltenhofer IV. Frigyes a gyárat. A trianoni békediktátum után a háborúba elvitt harangok pótlása konjunktúrát jelentett a cégnek. 5000. harangjukat 1936-ban öntötték saját templomuk, a soproni evangélikus templom számára. A nagy gazdasági válság visszavetette a termelést, majd a háborús készülődés miatt inkább a tűzoltószerek gyártása került előtérbe. Összesen kis híján 6000 harangot öntöttek. A gyár életének végét a II. világháborúban elszenvedett bombázás jelentette.

Ezen emlékek a még ma is fellelhető Sopronban gyártott harangok felmérését tűztem ki magam elé célul, amikor a múlt ősszel néhány napon át a soproni és néhány környékbeli templomtoronyba felmásztam, s a harangok adatait lejegyeztem. Mind a négy Seltenhofer mester által öntött harangot, sőt még 1792-es Köchel-harangot is találtam.

Az adatok felvételével a teljességre nem törekedhettem, hiszen arra nagyobb létszámú és technikailag jóval korszerűbben felszerelt csapatra lett volna szükség. Munkámmal arra szeretném irányítani a figyelmet, hogy a templomokba járó hívek, de a harangok szavát szerető emberek is legyenek kíváncsiak arra, hogy az életük eseményeit kísérő harangszót milyen harang adja, ki készítette azt, mikortól függ a helyén, felirata és díszítményei mire utalnak, hiszen ezzel múltunk, történelmünk egy-egy szelete világosodik meg.

A soproni harangöntés kutatásában az utolsó mester leszármazottja, Szedenikné Seltenhofer Mária, dr. Szála Erzsébet, dr. Láng Jánosné, Tóth Imre és dr. Macher Frigyes soproni helytörténészek, valamint a Tűzoltó Múzeum voltak segítségünkre.

Mostani, 3. ankétunkat a Seltenhoferek iránti tiszteletből Sopronban rendezzük a Polgármesteri Hivatal védnökségével. Forrás: cyberpress.sopron.hu

Az Öntödei Múzeumi Füzetek 7. kötete a soproni harangkutatás eredményeit ismerteti Lengyelné Kiss Katalin, az Öntödei Múzeum igazgatója tollából.

Kis Szent Teréz és Szent Imre herceg tiszteletére 1933-ban öntették a soproni Seltenhofer Frigyes fiainál. Felirata tételesen rögzíti, hogy Nemesládony, Pórládony, Mesterháza,

Seltenhofer Frigyes (1789-1846)

Írta: Adminisztrátor

2013. december 28. szombat - Módosítás: 2013. december 29. vasárnap

Berektompaháza hívei, valamint Bankovits Józsefék mennyivel járultak hozzá az összesen 1305 pengőbe került harangöntéshez.